

**Nyugdíjas
bizottságok**

A nyugdíjazás jelentős mérföldkő egy ember életében. Még benne lüktet a mindennapi munka ritmusa, napjait még megosztja a család és a munkahely között, de már éjszakákon át arra gondol, mi lesz, ha bejegyzik munkakönyvébe ezt a szót: „nyugdíjazva”.

A legtöbbjüknek negyvenötven munkában töltött év van a háta mögött. Megérdemlik, hogy békés és nyugodt legyen további életük, a pihenésük. Megérdemlik, hogy régi munkahelyükön ne felejtkezzenek el róluk. A búcsúztatás meghatottságtól ünnepélyes pillanatai után is törődjenek velük.

A nyugdíjasokkal szervezeten a vállalati nyugdíjas bizottságok foglalkoznak. A tevékenységük kétirányú; egyrészt foglalkoznak a nyugdíjazás előtt álló dolgozókkal, felkészítik őket a nyugdíjba távozásra, másrészt a nyugdíjasok összefogását, érdekeik képviselését végzik, ügyeiket intézik. Működési területük sokrétű. Azonban a munkájuk tartalma, hatékonysága, a munkavégzésük rendszere vállalatonként eléggé eltérő.

Tevékenységük sajnos, helyenként leszűkül a nyugdíjasok évenkénti egyszeri megvendégeselésére, igény esetén anyagi megsegítésükre.

Ezért is fontos, hogy a szakszervezeti bizottságok jobban figyeljenek oda a nyugdíjasokkal foglalkozásra. Jogos a nyugdíjasoknak az az igénye, hogy bizottságok rendszeres kapcsolatukat a munkahelyükkel. Ennek érdekében a műhelybizottságok és a szocialista brigádok is kezdeményezhetik a nyugdíjasokkal találkozást. Kielégítheti a nyugdíjasoknak azt az igényét, hogy ne szakadjanak el a volt munkahelyüktől, a munkatársaitól. Hasznos is lehet a brigádtagoknak, ha a sok tapasztalattal rendelkező nyugdíjasok elmondják szakmai tapasztalataikat.

Komoly ügyszertetettel, áldozatvállalással kíván a nyugdíjas bizottságok tagjaitól a nyugdíjasok életkörülményeinek figyelemmel kísérése. Megvizsgálni a szociális helyzetüket. Tudni, hogy hányan élnek egy nyugdíjból. Felmerést készíteni nyugdíjuk mértékéről, anyagi helyzetükről. Vizsgálni egészségi állapotukat. Megtalálni a segílyre rászorultakat. Törődni az egyedül élőkkel. És a felmérések alapján javaslatot, ajánlást készíteni a szakszervezeti vezető szerveknek a nyugdíjasok helyzetének javítására. A nyugdíjasokkal törődés azt is megköveteli, hogy az üdültetésnél és a kulturális rendezvényeknél is mindig számítsanak rájuk.

**Zárszámadó
közgyűlések**

Debreceni Béke Tsz

Hétfőn a Bartók Teremben tartotta zárszámadó közgyűlését a debreceni Béke Termelőszövetkezet tagsága. Szilágyi Zoltán, a tsz párttitkára köszöntötte a tanácskozás résztvevőit, köztük dr. Ács Istvánt, a Debrecen városi Tanács elnökét, Olajos Ernőt, a Debrecen városi Pártbizottság osztályvezetőjét, Kemény Andrást, a MEM főosztályvezető-helyettesét, Vancsa Miklóst, a tsz-szövetség titkárhelyettesét.

Juhász András, a Béke Tsz elnöke adott számot az 1977-ben végzett munkáról és az elért eredményekről a vezetőség nevében, majd ismertette az 1978. évi tervet.

Bevezetőben arról szólt, hogy a szövetkezet tagsága szorgalmas munkával, hozzáértő szakmai vezetéssel, megalapozott anyagiakkal teljesítette, illetve túlteljesítette az 1977. évi felelő tervét. A szövetkezet termelési értéke 255 millió forint, 13 százalékkal magasabb a tervezettnél, az árbevétel 249 millió forint, 36 százalékkal magasabb, mint ahogy számították. Igen figyelemre méltó, hogy a több termelést, a magasabb bevételeket alacsonyabb költséggel érték el.

Az utána a tsz elnöke részletesen elemezte a különböző ágazatokat. Ezek közül is kiemelte az 58,2 mázsás hektáronkénti búzatermést, az 50 mázsás felületi átlagot konzervborsóból. A Béke Termelőszövetkezet kertészete a tervezett 15 millió forint értékű áruval szemben 18 millió forint értékű áruval járult hozzá a város lakosságának jobb ellátásához, s ha a dinnyét és a konzervborsót is ide számítják, akkor 25 millió forint értékű zöldséget adtak el.

Az állattenyésztés árbevétele 86 millió forint volt, 14 százalékkal túlteljesítették az előirányzatot. Ebben az ágazatban a tehénészek kapták a legnagyobb dicséretet, mivel 3000 liter fölé emelkedett a tejhozam.

Az elmúlt esztendőben végzett jó munkát igazolja az 56,4 millió forintos bruttó jövedelem, ami 25 százalékkal több, mint korábban volt.

A közös erősítése és korszerűsítése mellett 20 millió forint értékű árut adott a

népgazdaságnak a háztáji, viszont a háztáji részére 20 millió forint értékű takarmányt forgalmaztak.

Végül az elnök elismerését és köszönetét fejezte ki a munkájukat becseletesen és szorgalmasan végző termelőszövetkezeti dolgozóknak.

Debreceni Hunyadi Tsz

Eredményes munkáról adhatott számot a vezetőség nevében Szolnoki András, a debreceni Hunyadi Tsz elnöke, a szövetkezet 26. zárszámadó közgyűlésén. A közös gazdaság és alaptevékenység termelési értékét az 1975. évihez képest több mint 10 százalékkal növelte. Az eredményes gazdálkodáshoz szükséges alapokat az előző évekhez képest biztonságosan megteremtették, rendelkezésre állt a tagság szorgalma és akarata is.

Az ágazatok értékelése során a tsz elnöke kiemelte, hogy a növénytermelés minden évben jobb eredményeket ér el. Tavaly a tervezett árbevétel 35,6 millió forint volt, s ezzel szemben 42,8 millió forintot teljesítettek. A programozott 43 mázsával szemben 56 mázsás hektáronkénti búzatermést takarítottak be. Kukoricából 72 mázsás termést értek el, a napraforgó 21, a cukorrépa 495 mázsát adott. 39 hektáron termeltek paprikát, céklát, sárgarépat.

A szövetkezet állattenyésztésének árbevételi terve 25,5 millió forint volt, amit 23,8 millió forintra teljesítettek. Az elmúlt évben a legjobb

eredményt a sertésenyésztés és -hizlálás hozta, s ez az ágazat, ami jelentősen növelte a nyereséget is.

A közös gazdaság tavaly 7,8 millió forintot fordított gépberuházásokra.

Jelentős szerepet vállalt a Hunyadi Tsz melléküzemi tevékenységének megalapozásával a parképítésben és a facsemete-ellátásban. A faiskolában a befejezetlen termelési érték 3,5 millió forintról 6,7 millió forintra növekedett, amely jó alapot ígér arra, hogy 1978-ban, és az azt követő időben is jelentősen hozzájáruljon a közös gazdaság eredményeihez. Debrecen városnak nagy szüksége van a tsz-ben levő faiskolára, de ezen túl a megye disz- és gyümölcsfa szaporító anyag ellátását is nagymértékben javítani tudják.

Számokkal így összegezte a tsz elnöke a gazdálkodást: a Hunyadi Tsz termelési értéke 1977-ben 159 millió forint volt, az összes vagyonuk elérte a 200 millió forintot, a bruttó jövedelem 52,5 millió forint volt az elmúlt évben. A háztáji gazdaság több mint 10 millió forint értékű sertést adott fogyasztásra, s ebből 1500 hizott sertés.

Csőkmői Dózsa Tsz

A hátrányos adottságú csőkmői termelőszövetkezet gondokkal teli gazdasági évet zárt február 16-i és 17-i részközgyűlésein.

A kedvezőtlen időjárás, belviz, majd negyvennapos aszály miatt közel tízmillió forintos terméskiesés volt a növénytermesztésben. A kiesést részben az állattenyésztés és a bérfuvarozás tervtúlteljesítésével, részben az alapok bevonásával és állami dotációval tudták csak

pótolni majdnem teljes egészében, így elmondhatni, hogy nem zártak veszteségesen.

A termelőszövetkezet 1977. évi árbevétele ötvenkilenc millió forint volt. A tagok átlagjövedelme a gazdasági nehézségek ellenére 6 százalékkal növekedett, s ezzel elérte a havi 2720 forintot. A termelés kiesés pótlására példamutató erőfeszítést tettek a tsz szocialista brigádjai vállalásaik túlteljesítésével.

**Tavaszi
OFOTÉRT-vásár**

Február 20. és március 11. között tavaszi vásárt rendez az OFOTÉRT Vállalat. A debreceni fotóáruházban 37 fajta áru kapható 20 százalékkal olcsóbban, többek között olcsó fényképezőgépek, 8 mm-es mozgófilmvetítő, nagyítógépek, írásvetítők, 6x9-es film (Orwo, Forte fekete-fehér; Forte Color negatív), valamint iskoláknak audiovizuális eszközök szerepelnek a listán.

Felvételünk a tavaszi vásár első napján készült.

**HOL TARTANAK A
MUNKÁVERSENYBEN ?**

**DEBRECENI
BAROMFI-FELDOLGOZÓ
VÁLLALAT**

A munka eredménye: csomagolt baromfi

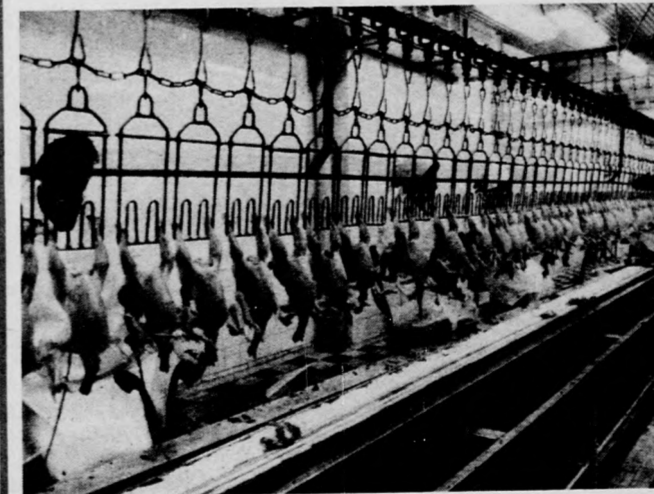
A Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalat január 2-án csatlakozott a Láng Gépgyár felhívásához. Többek között vállalták, hogy a termelést — jobb munkaszervezéssel, a kapacitás még teljesebb kihasználásával, a termelékenység fokozásával — 6,5 százalékkal növelik. Tarkarékos anyagfelhasználásra törekednek, a nyereséget 5 millió forinttal emelik. Belkereskedelmi értékesítésre, a lakosság jobb ellátására idén a tavalyinál 7 százalékkal több árut szállítanak, ugyanakkor fokozzák az exportot is, külföldre 72 millió forint értékűvel több árut visznek.

Idén eddig a legjelentősebb munka a kombinált pálya Stork-vonalának felújítása volt. Ezt a munkát a műszaki főosztály hét szocialista brigádja végezte január 9. és február 6. között. A felújítás értéke 1 millió 200 ezer forint. Tavaly ez a munka 5 hetet vett igénybe, most négy hét alatt sikerült elvégezni. Tavaly a felújításhoz 3800 töltrát kellett igénybe venni, most csak 1800-at! Február 6-án tartották a próbauzemet, a vonal azóta folyamatosan üzemel: 2 műszakban 64 ezer csirke vagy 16 ezer pulyka feldolgozására képes.

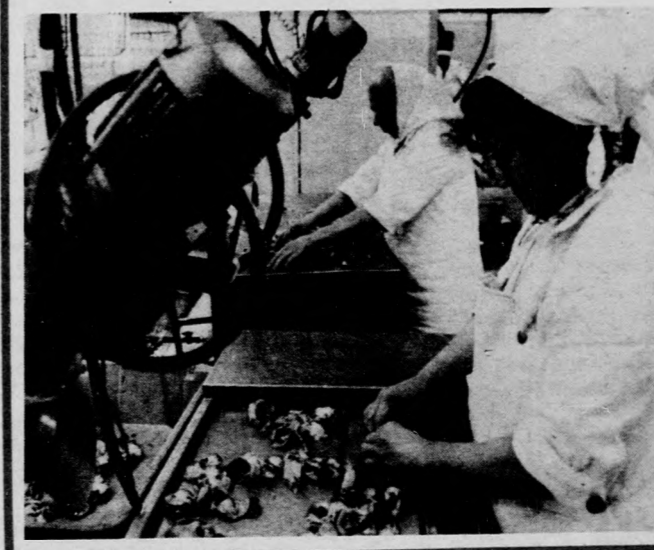
A vállalatnak két Stork-vonala van, a másik felújítása március elején kezdődik.

Munkaversenyéről szólva említsük meg, hogy a szocialista brigádvezetők tanácskozását február 22-én tartják a vállalatnál. Ekkor értékelik a tavalyi végzett munkát, s beszélnek meg az idei év további feladatait. És ekkor adják át 47 szocialista brigád számára a különböző fokozatú kitüntetések, s a 360 000 forint jutalmat.

Dolgozik a felújított gép

A munka egyik fázisa (Fotó: Kalmár István)

PTÁR
10tt, 1828,
és 74 éves
ait meg
emet for-
és En-
z fiatalon
ugelmann
ban részt
alomban.
volt az I.
1862-74
ban állott
ette 6t A
erjesztésé-
TATÓ.
s Lottó
szerint a
atos szel-
nyeremé-
Négy ta-
el, nye-
nt 48 746
atot 7531
eményük
t. A két-
k száma
re egyen-
etnek. A
reményil-
értendők,
jékoztató
A! A Kö-
reben ku-
ri Szak-
ngulatan
magukat.
k iskolá-
zai rend-
ÜGYE-
os terüle-
leti szol-
lesz: feb-
ap reggel
án, hétfőn
yeletes ál-
yelet László,
i utca 92.
GVERSE-
án, hétfőn
zedtettel a
művészeti
enytermé-
V. zongor-
ny. Köz-
Fornosztá-
ettfőn dél-
a MÁV
lődesi há-
lfjú szak-
lajdonosai
hangver-
Camerata
lép föl.
K HÁROM
11 borjú-
állományt
li Bocskai
egyik
ene. Leg-
en a tén-
Téglás és
hácselnökei
életlen be-
s költség-
feladatait.
megvalósi-
at, melyek
ótt Hajdú-
zscseretelep
házon 16
e az üzem,
lkészítik a
TP-, vala-
ásokat.
yközségnek
ílttségvetési
sa, hiszen
asuk, a lét-
ortosításo-
hajtani.
e Imréné
dóstitó
24 Debrecen,
elelés kiadó:
Debrecen

„A gyermekek nem gondatlanok, hanem gondozatlanok”

Szakmai nap a gyermekkori égések kezeléséről az orvostudományi egyetemen

A Debreceni Orvostudományi Egyetem tudományos ülései keretében február 17-én a DOTE-gyermekgyógyászati tanteremben szakmai napot tartottak a gyermekkori égésekről. A szakmai napon a Tiszántúli (klinika, kórházak, rendelőintézetek) gyermekgyógyászai vettek részt.

Dr. Karmazsin László egyetemi tanárnak, a DOTE-gyermekgyógyászati igazgatójának megnyitó szavai után négy előadás hangzott el:

Dr. Daróczy Pál (adjunktus, DOTE-börklínika): A gyermekkori égések klinikánk 15 éves beteganyagában, kezelésük dermatológiai vonatkozásai.

Dr. Hájjer Gyula (tanársegéd, DOTE 1. számú sebészeti klinikai): A gyermekkori égések okai, az akut ellátás feladatai.

Dr. Baksa József (adjunktus, budapesti Madarász utcai gyermekkorház sebészeti osztálya): A gyermekkori égések sebészeti ellátásának aktuális problémái.

Dr. Felházi Lajos (adjunktus, miskolci Gyermekgyógyászati Központ gyermeksebészete): A gyermekkori égések sebészeti kezelése során szerzett tapasztalataink.

Alábbiakban a szakmai nap néhány nem szakmai, vagy nem csak szakmai vonatkozásaira térünk ki.

Dr. Karmazsin László üléseknél a modern kezelési eljárások mellett a megelőzés fontosságát hangsúlyozta. Az előadásokban elhangzott adatok valóban riasztóak, figyelemztetőek:

Az elmúlt 15 év alatt összesen 3736 égési sérültet kezeltek a debreceni bőrklinikán (a járóbeteg rendelésen kezelt betegek ebben nem szerepelnek, csak a fekvőbetegosztályra felvett betegek; egy éves korig az égési sérülteket a gyermekgyógyászati osztályon kezelik, az 1 év feletti és 16 év alatti gyermekek a bőrklinikán látják el). Ezek közül 2046 volt a felnőtt és 1690 a 14 év alatti gyermek. A 3736 égési sérült közül meghalt 78, közülük ötven felnőtt és 28 gyermek. 1965-től kezdve az évenként előforduló égési sérültek száma kisebb ingadozásoktól eltekintve nagyjából azonos szinten mozogott. Feltűnő, hogy a gyermekkori égésbetegség 1967-től kezdve az előző évekhez viszonyítva lényegesen gyakoribbá vált.

A gyermekkori égések csaknem kivétel nélkül gondatlanság következményei és mint ilyenek megelőzhetők, kivédhetők lennének, bár a felelős személyek, a szülők, nagyszülők, illetve a gyermek környezetében élők érthető módon mégis azt mondták, hogy a gyermek maga rántotta le a forró vizet, fazekek, a gyermek maga szakadt bele a földre tett tészta alá stb. Mindezek figyelembevételével

vel égési sérülésekkel foglalkozó előadásokban hivatottabb közhelynek számít Wallace 1968-ban tett kijelentése: „A gyermekek nem gondatlanok, hanem gondozatlanok”. Napjainkban is, miként tíz évvel ezelőtt is, több gyermek hal meg háztartási baleset következtében, mint utcai baleset során. Ez pedig igen elgondolkoztató adat (a háztartási balesetek egyharmadát égési sérülések adják). A nagystatisztikák szerint az égési sérülések 80 százalékát 6 éves aluli gyermekek szenvedik el, e csoport felét pedig az 1-2 évesek adják. A legveszélyesebb kor a járásképeség kialakulásának ideje.

Hogy az országok között van-e különbség?

Magyarország, 1968: 151 halott, közülük 35 gyermek. Anglia, 1963: tízezer 15 éves aluli gyermek halt meg háztartási baleset következtében. USA: átlagban évenként tízenként fél nő és gyermek hal meg égési károsodás miatt.

E felsoroláshoz már csak egy mondat hiányzik: „pedig békeidőben élünk”.

A filmek hatását papíron nehéz visszaadni: háromnapos csesemő — álmos édesapja forró teával öntötte le; izzó arcú kisfiú — a cirkuszi tűzfűvőt akarta utánözölni, benzint vett szájába, s meggyújtotta; transzformátorházba bemászók, forró vízzel telt bilire ültettek...

A szakmai nap fontos tanulsága a laikusok számára: az olajjal, zsírral, tojással kevert csokoládé, egyenlően ilyenkor a vízvesztés veszélyesebb, mint a vízvesztés. A vízvesztés megelőzésére, a vízvesztés megelőzésére, a vízvesztés megelőzésére...

Szó esett a biológiai kötődényagról is. Alkalmazásával 14 napról 7 napra rövidül az akut szak gyógyítása, kevesebb költséges kezelést igényel a beteg. Igaz, a biológiai kötődényagról nagyban drága, de nagyobb mennyiségű beszerzése mindenképpen indokolt, amíg a hazai gyártás be nem indul.

Végezetül meg kell állapítanunk, hogy sajnos az égési sérültek korszerű ellátásának a feltételei Debrecenben nincsenek meg. A konzervatív kezelést ma már nem elegendő. Mint említettük a betegek jelenleg egyéves korig a gyermekgyógyászati osztályon, egy éves kortól pedig a bőrklinikán kezelik. Pedig az esetek nagy részében sebészeti eljárásokra lenne szükség, gyógyulás után pedig plasztikai sebészetre. A megoldás csak speciális osztály létrehozása lehet, ahol sebészek, belgyógyászok, börtöngyógyászok, gyermekgyógyászok közösen erőfeszítéssel küzdhetnek az emberi életért, a későbbi károsodások minimalizálásáért.

S. F.

Termálturizmus

Tudatos jövőbe látással!

Számítások bizonyítják gazdaságosságát, azt, hogy a hevízekkel olcsó dollár tör a felszínre. Nem árt újból és újból leírni: a gépipar 60, a termálturizmus 20-30 magyar forintból „termel ki” egy dollárt. Azt sem szabad elfeledni, hogy ezek a gyógyvizek forintálisan is szép haszonnal buzdognak, nekünk éppúgy, mint a külföldieknek. Nemesak azért, hogy kioldják az ízületekből a bántalmakat, elűzzék a reumát. A termálkúrák meg is előzik a test idő előtti elnyívését. A gyógyforrások rehabilitációs erejét nem kell bizonygatni. Azt azonban annál inkább, hogy Hajdú-Bihar áldásos hévíz helyzetét csak a tudatos jövőbe látással képzelhetjük el.

Szét kell húzni a „kört”!

Nem is annyira a kört, hanem a Debrecen—Hortobágy—Hajdúszoboszló háromszöget. Hajdúszoboszló körül nyírnak a lehetőségek, rajta a felirattal: megtelt. Megtelt az egész város, s ha duplán volna benne hely, az se maradna üresen. Épp ezért szövegünk el, főleg az idezőkkel meggyőzően bennszülött tömeget az előbb említett fürdőbe, hisz mi lehet Hajdúszoboszló, ha még a külföldiek is vándorútra kelnek, s egy új hévíz után néznek?

Vegyük hát szerbe-számba!

— Hol keressem a Viola üdülőt? — kérdezte tőlem egy ös néni a buszmegállóban —, de az is meg lehet: „Rózsát” mondott. Tájékozódni akart és tanácsalankodott.

Csepp a tengerben. Európa s egyáltalán, a világ érdeklődése, tájékozódása épp ilyen elhanyagolt. Az Országos Idegenforgalmi Tanács „termálkúrái” — külföldi terjesztésről, propagandáról van szó! — hallgatók.

A hajdúszoboszlói „nincsek” felsorolása, szerbe-számba vétele magaslátán azonban álljunk meg. A dolgok lényege előtt. Propagandát emlegettem. Minek az? — szállhatna szembe bárki is velem. A fürdővárosot ismerik már annyira, bárhol a világon, hogy idetaláljanak. Hát éppen az „idetalalás” szemléletlen kell túllépniük. Minden vonzás megszűnhet. A gyógyvíz spontán vonzóereje

vésztelep legalábbis elférne még az üdülők labirintusában. Lehetne tárlatot nyitni, állandó lokált, neves helyi művészeink értékeiből. Kathy László, Nyakas Miklósné, ifj. Fazekas Lajos alkotásaiból, amely nem függ a szezonális kényétől-kedvetől, telen épp úgy kultúrhaszonnal jár, mint nyáron. A szórakoztatás sekély, kellemes felszín, de a művészetek, a kikapcsolódás mélyebb vízbe sem kell már bedobni a nyolc-tíz napra ideköltöző vendéget. Százával keresnek azt a „mélyebb vizet” maguktól is. (Itt-ott már megtalálják, például a Délibáb Hotel képtárlatain.) S szerencsére jó időtöltés még a hortobágyi lovasnapok, a híd vásár, de most a helyben fellelhető kultúrától és szórakoztatásról van szó.

Épülhetne már egy fedett uszoda is — az egészségeseknek. Egy szálloda, s egy klinikai osztály, reumatológia. Miből?! Ez a kérdés is föl kell tenni, hiszen a szükség még önmagában a pénz nem teremti elő. A gyógyvízkincsre, a gyógyüdületésre azonban (akárhogy is!) továbbra is érdemes, kell építeni! A szó elsődleges értelmében. De addig, amíg csak mondjuk, kiaknázhatóságáról beszélhetünk. Holott beszélhetnénk arról is (a Hotel Délibáb példának véve) — a szálló egyre inkább gyógyjellegű — a megterülés igen gyors. Kétszerte gyorsabb, mint általában az országban. Erre már igazán könnyű felfigyelni. A Hajdú-Bihar megyei Védő-Értékelési Ipari Vállalat anyagi erői viszont éppoly végesek, mint a városi tanácsé —, a célcsoportos beruházás milliósól csörgedezhetne már eme ágazatba, a szállodáiparba valamennyi.

Minden ötlet nem valósulhat meg, de jövőbeli terv nélkül, a minőségi szolgáltatás: szórakoztatás, kulturális, „műsorai” is gyászosak, már ami a színvonalat illeti. Gyulát — szerte az országban — ismerik a várjátékokról, Sopront a zenei hetekről... de vízen kívül miről ismerik Szoboszlót? Szentendrének szoborállítását van, miért ne költözhetnének ide művészek, festők? Nekik még jutna hely bizonyára. Egy mű-

Szalai Csaba

A szocialista magyar társadalom születése

1 SÚLYOS ÖRÖKSÉG — HOGYAN TOVÁBB?

Magyarország társadalmi struktúráját a felszabadulás előtt elsősorban a tőkés fejlődés elmaradottsága határozta meg. Az 1930. évi népszámlálási adatai szerint a keresőknek csak 23 százaléka dolgozott az iparban és 51 százalékát a mezőgazdaság foglalkoztatta. A népesség közel egyharmada kisártermelő volt és a bér munkából élőknek a fele az agrárproletariátushoz tartozott.

A társadalmi struktúra kettőssége

Az uralkodó osztályban egyaránt jelen volt a feudális eredetű nemesi-nemzeti elem és a főként a kiegyezés (1867) után kialakuló polgári társadalom részét jelentő tőkés osztály. A társadalmi szerkezetet másik pólusán pedig a már differenciálódás jeleit mutató parasztság, valamint a polgári társadalom szervező részeként a kezdetekkor jelentős részben külföldről bevándoroltakból verbuválódott és a háborús előkészületek hatására jó részben parasztságból feltöltődött —, de arányát tekintve még mindig viszonylag kicsiny — ipari munkásság helyezkedett el. A rendkívül nagy számú agrárproletariátus Magyarországon nem csupán a tőkés fejlődés terméke volt, hanem történeti előzménye már a feudális időszakban kialakult. Jóllehet a magyar agrárszerkezet kapitalizálódásának következtében osztályhelyzetét tekintve lényegében bér munkás volt, eredete és egy részének orientációja azonban magán vitelte a paraszti jellegét, és így a társadalom szerkezetében sajátos, sémákban nehezen megragadható helyzetet foglalt el. Végül az elmar-

dott struktúra sajátosságát jelentették a középretegek; egyik oldalán a városi kisártermelők, a másik oldalán pedig jórészt az úri társadalomvezetés hagyományaihoz kötődő értelmiségiek és hivatalnokok. Mindez együtt azt jelentette, hogy a felszabadulás előtti magyar társadalom struktúrájában keveredtek a tőkés és feudális elemek, s így a tőke és a bér munkás alapvető ellentétét szinte keresztbe szelte — Erdei Ferenc terminológiáját használva — a nemesi-nemzeti társadalom és a polgári társadalom kettőssége. Hazánkban a történeti örökségként átvett, viszonylag alacsony gazdasági fejlettségi szinten belül az egyes gazdasági ágazatok és ágak szélsőséges különbségei léteztek. Ez a helyzet rendkívül nagy differenciálódást idézett elő az eltérő fejlettségű termelőeszközök közötti kapcsolódó rétegek, csoportok között. Különösen a termelési szervezeti és termelési kultúra, a foglalkoztatás struktúrája, a kultúrális szint, a politikai tudatosság és az életmód tekintetében. Még a kapitalizmusra jellemző alapvető osztályokon

belül is sajátos, szélsőséges rétegződést találhattunk.

A hazai tőkés fejlődésben belül megtalálható volt az imperializmusra jellemző szűk monopolista csoport éppúgy, mint az elmaradott paraszti viszonyok között élő, a tőkés és a feudális kizsákmányoló módszereket összekapcsoló birtokos paraszti réteg. A magyar munkássztruktúrában fellelhetők voltak részben a modern technikát, műszaki rajtot ismerő, kulturált, szervezett nagyvárosi gyáripari munkások csoportjai, a nagy rutinnal és általános műveltséggel rendelkező kisipari munkásrétegek, s részben az esetleg még analfabizmusra kárthatott agrárproletárok, napszámok, alkalmi munkások nagy számú rétegei is.

Hozzá kell azonban mindennek tennünk, hogy Magyarországon a középkor-európai országok között fejlettség tekintetében egyáltalán nem állt az utolsó helyen. Ez a magyar munkásság egy részének szerveztségében, összetételében, szakmai és szak-

képzettségi szintjében, kulturális színvonalában is megmutatkozott. Sajátos volt Kelet-Európában Magyarországon helyzete abban is, hogy nálunk a mezőgazdaságban foglalkoztatottaknak csak felét tették ki a kisártermelők: igen nagy volt az agrárproletariátus pedig egyaránt magába foglalt proletár tradíciójú, munkásorientációjú rétegeket és tanulatlan, paraszti elzárttságban élő gazdasági cselédkeket. (Legnagyobb számban a két végtel között elhelyezkedő, részint már nem paraszti, részint még nem munkás napszámok.) Az előbbieket jórésze a háborús készülődés miatt fejlődő iparba került át és így még közelebb került az ipari munkássághoz.

Mindez azonban alapvetően nem változtat azon, hogy a felszabadulás után meginduló társadalmi fejlődésnek egy szerre kellett megoldania a kelet-európai fejlődésből adódó elmaradottság felszámolását és a szocialista társadalmi átalakulást.

Az első átalakító lépések

A társadalmi struktúra átalakításában a felszabadulás után az első nagy jelentőségű lépést a földosztás jelentette. Az Ideiglenes Kormány 1945. március 18-i rendelete alapvetően megszünt a feudális eredetű nagybirtokrendszer és több mint 600 000 család földet kapott. A földhöz jutottak 90 százaléka a korábbi agrárproletariátusból került ki.

Az agrárproletariátus földigénye is alátámasztja azt a korábban említett tényt, hogy a lényegi bér munkássztruktúrájához mellőlt az agrárproletariátus egy része paraszti orientációjú volt. A földhöz jutottak másik része azonban egy, a munkássztruktúrához már korábban erősen kötődő rétegből került ki, és így ők — a gazdaságpolitika átalakulásának és rossz

gazdasági helyzetüknek megfelelően — viszonylag gyorsan váltak meg később földjüktől, lettek ismét munkássá, vagy léptek be az elsőként megalakuló szövetkezetekbe. A földosztás eredményeként 1949-ig a mezőgazdasági munkások aránya 23 százalékról 8 százalékra csökkent és a paraszti kisártermelő aránya 25 százalékról 39 százalékra nőtt. A magyar társadalom legszamosabb csoportjává ismét a parasztság vált.

1945-48 között a másik nagy jelentőségű átalakulást az állami beavatkozás egyre erősebben kibontakozó folyamata jelentette. Berend T. Iván a korszakot elemezve mutat rá, hogy a stabilizációs politika során a népi demokratikus forradalom első szakaszában az MKP gazdaságpolitikai koncepciója a tőkés szektor fokozatos államosítása volt, amelyet az állami beavatkozás kiépült rendszere tett lehetővé. E folyamat lezárása volt 1948 márciusában a száznál több munkást foglalkoztató üzemek államosítása és így az ipari munkásszám 83 százaléka az állami szektorban dolgozott. (Ez az arány 1946-ban még csak 22 százalék volt.) Magyarországon igen nagy volt a kisipar súlya. Az ipari munkásságban közel felét 1947 végén még a kisipar foglalkoztatta, a nagyipar munkássága 1947-48 fordulóján a foglalkoztatottaknak még csak mintegy 13-15 százalékát alkotta és 1947. végén még közel 100 000 fő volt az ipari munkanélküliek száma fev az 1948-as fordulathoz képest nemcsak az államosítások betetőzését, hanem az ipari munkásság szerkezeti átalakulását a kezdetét is jelentette.

(Következik: 2. A szocializmus útján)

Kolosi Tamás

(MTI)

A DIVSZ X.

közgyűlése elé

A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség X. közgyűlése február 22-e és március 1-e között ülésezik Berlinben. Két legfőbb napirendi pontja az előző közgyűlés óta eltelt időszak tevékenységének mérlege, valamint több, a VIT előkészítésével kapcsolatos kérdés megvitatása.

1945. október 29-én a londoni Albert Hallban kezdte meg ülését a világ ifjúságának konferenciája, amelyen 63 ország több mint 33 millió fiataljának képviselőiben 437 elzárított és 148 megfigyelt vett részt. A konferencia november 10-én létrehozta a Demokratikus Ifjúsági Világszövetséget.

A DIVSZ alakulásától 1951 januárjáig Párizsban székelt, majd — miután a francia kormány betiltotta működését — székelyét Budapestre tette át.

A DIVSZ legfelsőbb szerve, a tagszervezetek közgyűlése 4 évenként ül össze. Feladata az előző közgyűlés óta eltelt időszak munkájának értékelése, a konkrét feladatok kijelölése és a végrehajtó bizottság megválasztása.

A végrehajtó bizottságból 26 ország szervezete a főleg ügyeket intéző irodában képviselteti magát.

A DIVSZ több mint 250 tagszervezete 104 ország több mint 100 millió fiatalját tömöríti. Magyarországon kezdetűl tagja a DIVSZ-nek. Budapestben rendezték az 1948-as VIT-et, 1951 óta pedig Budapest székelt a DIVSZ irodája.

Mit kell tudni a jubileumi jutalomról?

2

Kell-e külön kérnie a jubileumi jutalomra jogosulttá vált dolgozónak a jutalom kifizetését?
Abban az esetben, ha a dolgozó a jubileumi jutalomra jogosulttá vált — vagyis az előzőekben meghatározott időt munkaviszonyban letöltötte — részére azt folyósítani kell, függetlenül attól, hogy kifizetését kérte-e. A jubileumi jutalom a dolgozó megillető járandóság, és ennek kifizetésében az — a munkabérezhez hasonlóan — a dolgozó külön kérelme nélkül is jár. Így például a vállalat nem határozhat arról, hogy a dolgozó egyébként érdemes-e a jutalomra. Ebből következik az is, hogy ha a dolgozó a jubileumi idő betöltése után meghal, a jubileumi jutalmat akkor is — az örökösök részére — ki kell fizetni.

Melyek a nyugdíjba menő dolgozók kedvezményei?
A jubileumi jutalomra való jogosultság megszerzéséhez általában huszonöt, negyven, illetőleg ötven évet kell munkaviszonyban tölteni. A dolgozó nyugdíjazása esetén azonban elégséges, ha a huszonöt évet a nyugdíjazás évében tölti be, illetőleg, ha negyven (ötven) év helyett a nyugdíjazáskor harmincöt (negyvenöt) évi munkaviszonya van.

Nyugdíjazás esetén közböbs, hogy a nyugdíjra jogosultság címén a munkaviszonyt a vállalat mondat-e fel, illetőleg, hogy a munkaviszony-megszűntetés kölcsönös megegyezéssel történt-e.

A jubileumi jutalom kifizetésének — a nyugdíjazásra való tekintettel biztosított — e kedvezményes feltétele elsősorban az öregségi nyugdíjazás esetére vonatkozik. De rokkantsági nyugdíjazáskor is ilyen feltételekkel illeti meg a dolgozót a jubileumi jutalom — azaz a negyvenéves jubileumi jutalmat harmincöt éves munkaviszony alapján is ki kell fizetni részére —, ha a rokkantsági nyugdíjazásra való tekintettel a munkaviszonyát megszüntetik. Ilyenkor ugyanis a dolgozó általában véglegesen kiválik a munkából, és lényegében olyan helyzetbe kerül, mint más dolgozó az öregségi nyugdíjazáskor. Ha ilyen esetben a munkáltató nem fizeti ki a jubileumi jutalmat, a dolgozó igénye érvényesítése végett a munkaügyi döntőbíztósághoz fordulhat.

Mikor érvél a jubileumi jutalomra való jogosultság?
A jubileumi jutalom a munkaviszonyban töltött hosszú idő anyagi elismerése. Ebből következik, hogy ha a dolgozó a jutalom kifizetésének feltételeként meghatározott időtartamoknál — 25, 40, 50 év — hosszabb ideig dolgozik, a jubileumra vonatkozó igényét nem vezetheti el, sőt minden újabb ledolgozott nappal igénye megújul. Ennek megfelelően a dolgozó az előírt időtartamok letelte után vállalatától, illetve ha új vállalatnál lép munkaviszonyba, attól is kérheti a jutalom kifizetését.

A dolgozó munkaviszonyának megszűnése esetén, korábbi vállalatától a hároméves elvulási időn belül kérheti a jubileumi jutalom kifizetését. Ilyen esetben az elvulási időt a munkaviszony megszűnését követő naptól kezdődően kell számítani. A jubileumi jutalom összegének megállapításakor a munkaviszony megszűnésének időpontjában érvényes alfabért kell alapul venni. (Például: a nyugdíjban levő dolgozó — az általános elvulási időn belül — kérheti a nyugdíjazása előtt öt utójárja alkalmazó vállalatától a jubileumi jutalom kifizetését, ha a vállalatnak a jubileumi jutalmat még a munkaviszony fennállása alatt ki kellett volna fizetnie. Ilyen esetben a jubileumi jutalom a dolgozó legutolsó személyi alapbérének megfelelően jár. Ha viszont a nyugdíjas dolgozó újabb munkaviszonyba lépett, akkor az öt újonnan alkalmazó vállalat csak a nála megállapított és érvényes személyi alapbéré alapján fizethet neki jubileumi jutalmat.)

(Folytatjuk)

Nem ismerik a KRESZ-t

„Felindultságomban írom ezt a levelet, ugyanis pár perccel ezelőtt majdnem karamboloztam önhibámon kívül, ugyanazon a helyen, immár negyedik alkalommal — kezdi levelét Czeller András. A színhely a Kossuth és a Klapéda utca sarok. Nagyon sürültünk, amikor végre közlekedési lámpákat helyeztek el ebben a veszélyes kereszteződésben, de a kivitelezők nagy hibát követtek el.

Amikor ugyanis a Klapéda utca felől zöldet mutat a lámpa, a Kossuth utcáról a jobbra kis ívben kanyarodóknak is szabad utat jelez. Mindez rendben is lenne, de a jobbra kanyarodáshoz két lámpát helyeztek el. Az egyik az út jobb oldalán áll, a másikat az út felett helyezték el. E mellett található az egyenes irányba menőket utasító lámpa is. Sokan, ha figyelmeztetéstől vagy helyismeret nélkül közelítik meg a Vörös Hadserg útja felől a lámpákat, úgy vélik, hogy a függő, jobbra zöldet mutató lámpa az egyenes irányra vonatkozik; és nyugodtan behajtanak a kereszteződésbe. Én már négy alkalommal jártam így. Jöttem a Klapéda utca felől, zöld jelzést kaptam és mikor indultam, elrobogott előttem balról egy kocsi.

Szerintem a Kossuth utcán a jobbra kanyarodáshoz elég lenne az út melletti lámpa, a függő teljesen felesleges, sőt veszélyes. Le kellene venni vagy letakarni. A mos-

tani helyzetben a gyalogosok is veszélyben vannak, mert ilyenkor a Kossuth utcán kerékszerűen ők is szabad jelzést kapnak.

Czeller Andor levelére választ kaptunk a KPM Közüti Igazgatóságától. Leírják, hogy levélírónk jelentős dologra hívta fel a figyelmüket, mely igen komoly baleset vagy balesetek előidézője lehet. A jelenséget a KPM szakemberei is tapasztalták, s meg kellett állapítaniuk, hogy a közlekedési rendszabályokat durván megsértők-

kel állnak szemben. Ezért értesítették a járási, városi rendőrkapitányságokat és segítségüket kérték az azonnali beavatkozáshoz.

A több lámpa nem felesleges a csomópontban. A módosított KRESZ és a forgalmi rend kialakítására kiadott joghatályos 2/1976. (II. 29.) KPM számú rendelet a forgalom sávos irányítási rendjét a szélső forgalmi sáv mellett elhelyezett jelzőlámpa és az irányjelzés mellett ismétlésként kötelezően írja elő a sávok feletti lámpát is.

A nevető második

A debreceni Nagyjárműcsarnokban sétálgatva vártam egy délután érkező vonatra. Nézegettem a bazárú kirakatokat, az emberek áradatát, ahogy szinte lökészerűen érkeztek a villamosok. Egyszerre arra lettem figyelmes, hogy az egyik szörpös automata mellett harsányan nevetgélő 16—18 éves fiúhoz odamegy egy kucsmás, csizmás bácsi, és valamit kérdez tőlük. A szavakat nem hallottam, csak azt láttam, hogy a bácsi pénzt keres a zsebében, majd az érmét bedobja az automataba. Aztán nyomkodni kezd egy fényes gombot, amire az automata nem reagál. Az idős bá-

csi azonban továbbra is kitarotán nyomkodja a gombot. Eredménytelenül.
A három fiú kissé félrehúzóva kuncog, közülük a legerősebbnek látszó csititgatja a többieket. Egy bizonyos idő elteltével a bácsi megújja az automataval való vesződést és kézlegyintés után eltűnik a tömegben. Ekkor a három fiú közül az egyik odalép az automatahoz, megnyomja a megfelelő gombot, mire a gép engedelmesen kicsorgatja a pohárba az üdítőit. A „tettes” nevetve emeli szájához a poharat.

Kabai István

Lakótelepi „kuka”-gond

Másnapként eldugul a debreceni Gyergyó u. 11. sz. alatti tízeletes házban a személedobó. Ilyenkor a lakók nem tudják hová vinni a szemetet. Az eldugult személedobó ezenkívül orrfacsaró büzt áraszt, melytől különösen azokban a lakásokban élők szenvednek, akik ajtaja mellett helyezték el a személedobót.

Segítségét nem tudják hova fordulhatnának, a hibás személedobót ezért maguk próbálják kicsisztítani. Nem sok sikerrel. A dugulásnak legtöbbször az az oka, hogy olyan szemét kerül a ledobóba, mely nagysága miatt valahol fennakad. Ezeket a nagyobb darabokat viszont nem tudják hová vinni. Talán érdemes lenne az ilyen helyeken kukákat is elhelyezni az udvaron.

Javítják, de nem cserélik

1977. április 6-án vásároltam egy Sokol 403 típusú rádiót — írta Tivadar Lajos, debreceni olvasónk. Az elmúlt évben háromszor, s az idén ugyancsak háromszor javították ugyanazzal a hibával a Villamosipari Szövetkezet Tóthfalusi téri szervizében. Minden javításnál kérték, hogy egy szelvényt szaksítnak le a jótállási jegyről, de azt a választ kaptam, hogy csak cserealkatrész beépítése esetén vesznek el egy-egy részt. Minden alkalommal 4—4 napig volt szervizben a rádióm, s most sem jó. Mégsem cserélik ki.

Áthelyezik a buszmegállót

Az elmúlt évben a debreceni Dózsa György út átépítésével az úttestet szinte „behozták” a Dózsa György út 1. számú épület alá. Emiatt a lakóépületben a zajártalom megnövekedett. Ebbe a változathatatlanságba a lakók már beletörődtek volna, de ekkor a 31-es és 12-es buszmegállót áthelyezték az épület elé, nem törődve a közvetlen, az utcára nyíló 51 lakásban lakók nyugalmával. Ezért kérvényezték az illetékeseket, hogy a megállót helyezzék vissza az eredeti helyére — fejezi be levelét Tisza Lajosné, olvasónk.

A kérést eljuttattuk a Vo-

lán 6. számú Vállalatához. Válaszuk a következő:

A Végh Dezső út korszerűsítésével egy időben autóbusszmegállók helyek létesítését is tervezzük, mellyel összefüggésben a Dózsa György úton levő megállóhelyeket felülvizsgáljuk, illetve áthelyezzük a lakók bejelentését figyelembe véve — későbbi intézkedéseinkkor — a Dózsa György út 1—3. szám alatti megállóhelyet már most áthelyezzük a Mester és a Honvéd utca közötti területre.

A megállóhely szilárd útburkolattal történő ellátására intézkedünk, s csak ezután kerül sor az áthelyezésre.

VÁLASZ

Szemét szemét hátán — Átmeneti lakások 20 millióért — Hárommillió forint lakbérhátralék — Lakások felújítása — A DIK és a lakók közös vállalkozása — TIGÁZ, DIK vagy valaki más? című cikkekre

A Hajdú-bihari Napló január 31-i számában megjelent „Szemét szemét hátán” című cikk írója szívesen emlékeztet, hogy a debreceni Fényes udvar 1—2—3. számú lakóház előtti területen sok a szemét, s nem megfelelő a homokkerti vasúti felújító takarítása sem.

A cikkre Rác József, a Debrecen városi Tanács V. B. építési és közlekedési osztályának osztályvezető főmérnöke a következő választ küldte:

„A Fényes udvar 1—2—3. szám alatti lakóépület környékének rendjét a köztisztviselők ellenőrzéssel fokozott figyelemmel kíséretjük. Az ellenőrkés szükség szerint felhívja a lakosokat a szemétszűrésre, illetve szabályszegési eljárás kezdeményezésével élnek a jövőben a köztisztviselők tanácsrendelet megsértésével szemben.

A homokkerti felújító téri siktalanítást, takarítást a Köztisztviselők Vállalat rendszeresen végzi. A téli időszakban a siktalanításokhoz szükséges homokszórás miatt a felújító valóban nem esztétikus látvány, de a téli időszakot követően, a tavaszi nagytakarítás után az eddig is folyamatos tisztán tartásról a vállalat gondoskodik.”

A Hajdú-bihari Napló január 29-i, február 1—2—3-i számában a Debreceni Ingatlankezelő és -közvetítő Vállalat munkájával kapcsolatos cikkek között az „Átmeneti lakások 20 millióért”, a „Hárommillió forint lakbérhátralék”, a „Lakások felújítása” és „A DIK és a lakók közös vállalkozása” címmel.

A cikkek Kocsis Mihály, a Debreceni Ingatlankezelő és -közvetítő Vállalat igazgatója a következő összevont választ küldte:

„A debreceni Bösörzvényi út 68. szám alatti épülő átmeneti lakások száma 36, és bekerülési költsége 12 millió forint.

A lakbérhátralék miatt előbb felszólítottuk bérlőinket. Ennek eredményeként jelentős hátralékbehajtás sikerült az elmúlt időszakban. Birósági úton csak azok ellen indított eljárást, akik felszólítás után sem fizetik be a kötelezett lakbérüket.

A Landler Jenő utcai egyemeletes bérházak felújítása még nem kezdődött meg és a családokat sem költöztették

Most újították fel, de...

Debrecenben a Béke útját most újították fel, de az aknafedelet úgy csinálták meg, hogy abban nincs sok köszönet. A fedeleken keresztül haladó járművek olyan zajt, zörgést csapnak, me-

Nemcsak hazánk egy-együttese, de az egész világ hírhedgedűművé néhány nappal ezelőttől zátából hallhattuk — kamarazenei együttese — Liszt Ferenc kamaraz Frigyes professzor vez vezényletével létrejött zed alatt a zenei előad magaslátára emelkedett.

Öt első, négy másodrom brácsa és cselló, képezi a kamarazeneke tükük — ma már karm kül is — tökéletesnek jük példamutató, játék magával ragadó, a lege ban hangzások éteri ti dagsága, ugyanakkor nem törí meg a tökélet helymunkájának elk Hangversenymesterük, ellenállhatatlan muzsik dül, amely magával r mindenkor közönségé igazán kvalitatós zene renc kamarazenekar já a benyomásunk, mint egyénileg is előadható

Február 13-i debrec Bartók Teremben, a Fikari bérletének sorozat Műsorukat — a versen Mozart fiatalkori műve szet. Hallhattuk, hogy é vézetében a szórakozt zerenadót, divertiment stílusjegyekben, sem a terségében, „komolysá különbözötti meg az e későbbi „nagy” Mozar nemesebb, értékesebb nét alig ismer a zenet

A műsort nyitó Ser 239) érdekes előadói szült: a barokk conce vonónégyes (cselló he beállítás a timpaniva

Vállalatunk igyekszik a korábbinál nagyobb mértékben teljesíteni lakóház-javítási feladatát, a lakóépületek fokozottabb állagmegővését biztosítani, és ehhez a bérlők segítségére is számítunk.

Bérlőink előzetes hozzájárulással végezhetnek a béreladót terhelő munkát is anyagszolgáltatás biztosításával lakbérfizetés terhére.”

A Hajdú-bihari Napló február 7-i számában megjelent „TIGÁZ, DIK vagy valaki más?” című cikk írója szívesen emlékeztet, hogy egy elromlott gázkonvektor javítása ügyében a TIGÁZ és a DIK megoldás helyett a lakástulajdonost — különböző rendeletekkel való hivatkozással — egymáshoz küldözgeti. A cikkre Kalmár László, a Tiszántúli Gázszolgáltató és -szelő Vállalat debreceni üzemeységének vezetője a következő választ küldte:

„A bejelentő — Harl Vilma, Debrecen, Szabadság útja 80. szám alatti lakos — idén február 2-án kirendelt-ségünkön is bejelentette, hogy január 14-én a negyszobában levő konvektorát szerelőnk lezárta. Elpanaszolta, hogy dolgozóinktól azt a felvilágosítást kapta: a gázkonvektor felerősítő csavarok a falból kiszakadtak, az égéstermékét elvezető cső körül a fal leomlott, amelynek kijavítása a Debreceni Ingatlankezelő és -közvetítő Vállalathoz tartozik.

Harl Vilma kérésére művezetőnk a bejelentést még aznap kivizsgálta és közölte vele, hogy DIK-lakásról lévén szó, a hiba kijavítása ugyan a DIK-re tartozik, de vállalatunk is megjavíthatja a bérlő terhére. Ó erre közölte, hogy 810 forintot havi nyugdíjából a javítást nem tudja megfizetni.

A cikk megjelenése után, február 8-án a panaszoszt ismételtelen felkerestük. Nem volt otthon, de szomszédja — Berki István — elmondta, hogy február 7-én a Debreceni Ingatlankezelő és -közvetítő Vállalat dolgozója a munkát elvégezték.

A Liszt és Ja

Nemcsak hazánk egy-együttese, de az egész világ hírhedgedűművé néhány nappal ezelőttől zátából hallhattuk — kamarazenei együttese — Liszt Ferenc kamaraz Frigyes professzor vez vezényletével létrejött zed alatt a zenei előad magaslátára emelkedett.

Öt első, négy másodrom brácsa és cselló, képezi a kamarazeneke tükük — ma már karm kül is — tökéletesnek jük példamutató, játék magával ragadó, a lege ban hangzások éteri ti dagsága, ugyanakkor nem törí meg a tökélet helymunkájának elk Hangversenymesterük, ellenállhatatlan muzsik dül, amely magával r mindenkor közönségé igazán kvalitatós zene renc kamarazenekar já a benyomásunk, mint egyénileg is előadható

Február 13-i debrec Bartók Teremben, a Fikari bérletének sorozat Műsorukat — a versen Mozart fiatalkori műve szet. Hallhattuk, hogy é vézetében a szórakozt zerenadót, divertiment stílusjegyekben, sem a terségében, „komolysá különbözötti meg az e későbbi „nagy” Mozar nemesebb, értékesebb nét alig ismer a zenet

A műsort nyitó Ser 239) érdekes előadói szült: a barokk conce vonónégyes (cselló he beállítás a timpaniva

A Hajdú-bihari Napló február 7-i számában megjelent „TIGÁZ, DIK vagy valaki más?” című cikk írója szívesen emlékeztet, hogy egy elromlott gázkonvektor javítása ügyében a TIGÁZ és a DIK megoldás helyett a lakástulajdonost — különböző rendeletekkel való hivatkozással — egymáshoz küldözgeti. A cikkre Kalmár László, a Tiszántúli Gázszolgáltató és -szelő Vállalat debreceni üzemeységének vezetője a következő választ küldte:

„A bejelentő — Harl Vilma, Debrecen, Szabadság útja 80. szám alatti lakos — idén február 2-án kirendelt-ségünkön is bejelentette, hogy január 14-én a negyszobában levő konvektorát szerelőnk lezárta. Elpanaszolta, hogy dolgozóinktól azt a felvilágosítást kapta: a gázkonvektor felerősítő csavarok a falból kiszakadtak, az égéstermékét elvezető cső körül a fal leomlott, amelynek kijavítása a Debreceni Ingatlankezelő és -közvetítő Vállalathoz tartozik.

Harl Vilma kérésére művezetőnk a bejelentést még aznap kivizsgálta és közölte vele, hogy DIK-lakásról lévén szó, a hiba kijavítása ugyan a DIK-re tartozik, de vállalatunk is megjavíthatja a bérlő terhére. Ó erre közölte, hogy 810 forintot havi nyugdíjából a javítást nem tudja megfizetni.

A cikk megjelenése után, február 8-án a panaszoszt ismételtelen felkerestük. Nem volt otthon, de szomszédja — Berki István — elmondta, hogy február 7-én a Debreceni Ingatlankezelő és -közvetítő Vállalat dolgozója a munkát elvégezték.

Bal

Önarckép

A Liszt Ferenc kamarazenekar és Jandó Jenő Mozart-estje

Nemcsak hazánk egyik kiemelkedő zenei együttese, de az egész világnak — mint azt a világhírű hegedűművész, Henrik Szering néhány nappal ezelőtti televíziós nyilatkozatából hallhattuk — egyik legrangosabb kamarazenei együttese a tizenöt éve alakult Liszt Ferenc kamarazenekar. A Sándor Frigyes professzor vezetésével és korábban vezénylettel létrejött együttes másfél évtized alatt a zenei előadóművészet kivételével magaslataira emelkedett.

Öt első-, négy másodhegedű, három-három brácsa és cselló, valamint nagybőgő képezi a kamarazenekar gerincét. Összjártékuk — ma már karmesteri vezénylet nélkül is — tökéletesnek mondható, intonációjuk példamutató, játéku ritmikus töltése magával ragadó, a legemlékezetesebb azonban hangzásuk éteri tisztasága, felhangszíne, egyénisége, ugyanakkor sodró lendületüket nem törli meg a tökéletes kimunkáltság műhelymunkájának elkerülhetetlen volta. Hangversenymesterük, Rolla János olyan ellenállhatatlan muzsikálási kedvvel hegedül, amely magával ragadja társait — és mindenkor közönségét is! Mint minden igazán kvalitatív zenekarnál, a Liszt Ferenc kamarazenekar játéka hallatán az a benyomásunk, mintha tizenhat szólista egyénileg is előadható műsorát hallanánk.

Február 13-i debreceni műsorukat a Bartók Teremben, a Filharmónia nagyzenekari bérletének sorozatában rendezték meg. Műsorukat — a versenymű kivételével — Mozart fiatalkori műveiből állították össze. Hallhattuk, hogy a zseniális alkotó művészetében a szórakoztatás céljaira készült szerenádok, divertimentók sem az alapvető stílusjegyekben, sem a megformálás mesterességében, „komolyságában” semmi nem különbözteti meg az elválasztás erejével a későbbi „nagy” Mozart-művektől. Ezeknél nemesebb, értékesebb „szórakoztató” zenét alig ismer a zenetörténet.

A műsort nyitó Serenata notturna (K. 239) érdekes előadói együttes részére készült: a barokk concertókra emlékeztető vonósnyegyes (cselló helyett bőgővel) szembeállítású a timpanival kiegészített vonós-

karral. Bár a Liszt Ferenc kamarazenekar fentebb méltató érveit már ebben a műsorszámában is fel-felcsillantak, itt még a Bartók Terem nem éppen ideális akusztikájával történő ismerkedésnek voltunk tanúi.

Kellemetlen közjáték, súlyos rendezési hiba zavarta meg a szünet utáni Három divertimento előadását. Nem először, reméljük utoljára fordult elő, hogy a működésben hagyott ventilátor zaja szinte elvezethetlenné tette a halkabb részek hallgatását, az előadók pedig annyira zavarta ez, hogy az első tétel után abbahagyták a játékot és kérték a zavaró körülmény megszüntetését. A két további divertimento (K. 137 B-dúr és K. 136 D-dúr) előadása már zavartalan volt és előadói kivételesen élményben részesítették a közönséget e csodálatos ifjúkori Mozart-remek nagyszerű előadásával.

A C-dúr zongoraversenyt hallottuk Jandó Jenő előadásában. Az ifjú zongoraművész az új magyar pianista generáció egyik legkiválóbb képviselője, számos zenei verseny győztese, illetve díjazott helyezette. Pianisztikus készsége egészen kiváló, újszólván ismeretlenek számára a zongorázás technikai nehézségei. Előadómódja zeneileg tökéletesen rendezett, értelmes és értelemző. Mozart-játéka a legmagasabb értelemben kiegyenlített, stílusos. Csupán zongorahangját éreztük olykor tartózkodóan visszafogottnak, de ez az ismeretlen hangszerelel való rövid ismeretségnél is lehetett az eredménye. Mozart versenyművét úgy fogta fel, úgy adta elő, mintha az valójában inkább kamarazenei alkotás lenne, nyilván a kiváló kamarazenekarral való együttműködés inspirálta ezt az előadómódot. Jandó Jenő egyike a legnagyvagyabb magyar kamaramuzsikusoknak, így az együttjáték magas fokú élvezetben részesítette a közönséget. A zenekar sem „kísérte” a szólistát, hanem olyan intenzitással, olyan szingargazdagsággal játszott, mintha az évadban ez lett volna az egyetlen szereplési lehetőségük.

Szesztay Zsolt

Balázs János művészetéről Egy műgyűjtemény ürügyén

A Debrecenben élő műbarát szabómester, Mercs Mihály a 70-es években közeli kapcsolatokat épített ki a naiv, formai kötöttségek nélküli, szurrealista és jelképes elemekkel dolgozó cigány festővel, Balázs Jánossal. Mercs több olyan adatot közölt velem, amelyeket csak a festő közvetlen környezetében ismert.

Balázs János a salgótarjáni cigánytelepen lakott, alig háromszáz méterre a Karancs Szállótól. (Egyik képen meg is örökítette putriját.) Azóta tízezeres bérházak emelkedtek ezen a helyen. Szűkös viskójában csak nagy ügyel-bajjal lehetett a látogatóknak leülni. Balázs János többnyire a „dikón” ült vagy feküdt, körülötte nyolctíz macska hevert a festékek és képek labirintusában. A hetvenes években már lett volna pénze emberibb életre. Igénytelen, puritán, kis filigrán, „madársúlyú” ember volt. Nagypapa jó nevű cigányprímás hírében állott, maga is készített meg javított hegedűket, ő volt a telep asztalos, meg szustere — afféle igazi ezermester. A putri ablakából besűrűdött fényről olvasgatta a világirodalom remekait, meg a nagy magyar írók műveit. Összeeskábált festőállványa

előtt egy kis sámlin ült, vagy inkább kuporgott, majdhogyan guggolva festett. Pedig már vitték volna neki mindent, ami csak kell, amikor megsejtették különleges hobiját, ami számára az élet jelentet. Festett és festett egész nap, alig keverte a színeket, volt olyan korábbi képe, amit három-négy szakvázsonból, meg függönydarabokból varrt össze. Az utóbbi időben íróépre, sőt zongorára is futotta keresetéből. Ekkor már egy régi tanácsai házat utaltak ki neki, de valójában csak a telepen érezte igazán jól magát.

A putriban az érdeklődők tömege vette körül, nyugatitak is felkeresték, Mercedesek álltak meg a telepíngált viskó előtt, még késő este is, és petróleumlámpa mellett vizsgálgatták az egymásra dobált képeket. Balázs Jánost azonban a pénz nem érdekelte, ezeket a „kincskeresőket” lenézte, nem tudott velük feloldódni. Képeket csak az kapott, akit megkedvelt. Ezért is juthatott Mercs Mihály 34 festményhez, amelyből a Magyar Nemzeti Galéria 24-et védetté nyilvánított. Mercs betegágyán is többször felkereste a cigány festőt, aki nagyon hálás volt a látogatásaiért.

Balázs János különös tehetségére 1971-ben figyeltek fel. A cigányszármazású naiv művész ekkor 66. évét taposta. Nyolc év alatt szinte robbanásszerűen emelkedett ki az ismeretlenségből. Több száz darabból álló, fantasztikus, Chagallra emlékeztető vizionárius és jelképes elemekből szövődő életművet teremtett, lázas munkatempóval. Életrajzában szól gyermekkoráról is. Nem bírta az iskolát, boldog volt, amikor a tél beköszöntével otthagyhatta az elemet. Már ekkor rajzolgatott, festeggett, de környezetének gúnyolódása, meg értetlensége miatt abbahagyta, s 66 éves koráig nem nyúlt ecsethez. S egy fél évszázad múlva a sok visszafojtott kifejezési vagy gátszakadás-szerűen tört fel belőle.

Nemrégiben jelent meg F. Mihály Ida könyve Balázs János művészetéről (Ecsettel és írónnal), amelyben közli Balázs János életrajzát és 25 versét. Szinte pantheisztikus szemlélettel figyel a körülötte zajló életet és betegségében rádöbben mindennek a hiábavalóságára. „Éhes vagyok, erőtlén, összekeveredve mocskokkal, szeméttel. Elfogyaszt a mélység, elégek, érzem, messziről hozott torzó képeimben...”

KÖNYVSZEMLE

MINDENFÉLE IMPÉRIUMOK

A Magvető kiadásában megjelenő Gyorsuló idő-kötetek példátlan a sikerük. Fiatalok és idősek, humán és természettudományos érdeklődésük egyaránt olvassák. Az érdeklődés oka egyszerű: korunk tudományos ismeretei halmozódnak; a felfedezéseket és elméleteket ellenőrző kísérletek folyórsultak.

Mérjük a mérhetlent

Ezt a felgyorsult időt próbálják áttekinthetővé tenni, természetesen a teljesség igénye nélkül, az olcsó kötetek. Ezért kap helyet a sorozatban a politikai tudományokkal foglalkozó munka, művészetszociológiai nagyobb dolgozat és történelmi tanulmány mellett, népművészeti foglalkozó eszmefuttatás. Tekintettel vannak a szerkesztők-szerzők a „modern ember” időzavarára is, arra, hogy minden ismeretből szeretne egy keveset fölcsipetgetni. Ez jelenti aztán a sorozat buktatóit is, hiszen olyan írók is bekerültek, amelyek nem tartanak számot a nagyközönség érdeklődésére, és csupán egy szűkebb szakmai réteg számára jelentenek új-ságot, izgalmat, „felfedezést”. Mert igaz ugyan, hogy a „szellemi alkotómunka mérésének” lehetősége társadalmi érdek, de a mérés megteremtéséhez az olvasók közül csak igen kevesen járulhatnak hozzá. Ezért nem érzem sorozatba tartozónak Magyar

Beck István Alkotás, szakértő, társadalom című kötetét. Az „interdiszciplináris” szakdolgozatnak nagy hasznát láthatják azok a szakemberek, akik igyekeznek megteremteni a tudományos alkotó munka objektív értékelésének lehetőségét, de az átlagolvasó a 16 „tézisben” összefoglalt teendőket csak nagyon kívülről képes szemlélni, olyanformán, mint azt a vitát, hogy a Marson („mégis, mégis”) adottak-e az élet lehetőségei...

Akire áldását adta a pápa

A kiadói koncepció másik végelete a mindenáron „népszerű” olvasmánykínálat. Ennek egyik legegységelműbb példája Georgina Masson Impéria impérium című munkája. Nem arról van szó, mintha nem lenne helye, értelme, „haszna” a reneszánszkori Róma kurtizánjai életéről ismereteket szerezni, csupán azt bátorodom megfogalmazni, hogy a könyv nem ebbe a sorozatba tartozik, hogy nem szabadna helyet kapnia épp ebben a rangos kiadványszériában. A megjegyzést azzal a gondolattal fogalmazom meg, hogy tudom, a kurtizánok római, venelei (párizsi, bécsi, pesti) tündöklésének és nyomorúságának megvoltak a társadalmi okai. Eppen leírható volna az is, hogy „objektív feltételek” hozták létre azt a kurtizánhálózatot, amely szinte kezében tartotta politikuskok, egyházi méltóságok, művészek sorsának alakulását.

Az Impéria impérium könyvcím azt jelzi, hogy miután Piametta az első igazi római kurtizán megtörte a jeget, kialakította a kurtizán életmódot (mely korántsem tévesztendő össze a szegény prostituáltak életvitelével), jött Impéria és megalakította Rómában a maga impériumát, igájába hajtva a fél világot, némi túlzással azt írhatnám, az egész (számító) világot. Szép kis lajstrom sorolja Impéria kegyeltjeit. „Halála egész Rómát megdöbentette” — írja a szerző. Engem viszont — írom ezt anélkül, hogy módfelett cinikus lennék — csak az lep meg (valamelyest), hogy „halálós ágán nemcsak bünbocsánatban részesült, de II. Gyula (tudniillik a pápa) áldásában is.”

„Összezavarodott feladatok”

A történelmi és történeti visszatekintésnek persze voltak és vannak szerencsésebb kötetei. Ilyen volt Benedek István munkája (Varázslás és orvoslás az azték, maya és indiai birodalomban). Erwin Panofsky: Az emberi arányok stílustörténete. Komoróczy Géza Sumér és magyar című dolgozata, vagy éppenséggel a közelmúltat vizsgáló Száraz György tanulmánya (Egy előítélet nyomában)...

Epp ez utóbbi figyelemre méltó vihart kavart, amiként várható, hogy a történészek Litván György „Magyar gondolat — szabad gondolat” című könyvéről is összeírnak egy kötetre való. Litván György azt kutatja, hogy a nacionalizmus és progresszió hogyan alakult Magyarországon a XX. század első két évtizedében. A kérdés sokkal bonyolultabb, mint hogy egy ilyen figyelemfelhívó cikk keretében elemezhetők.

Idézi a könyv Illyés Gyulának egy megfogalmazását a kérdéssel kapcsolatban, amely akár mottója is lehetett volna a kötetnek. „Összezavarodott az a feladat, hogy miképp lehet a nemzet kára nélkül egy rezsim ellen küzdeni. A látszatellenítéket alkathatják úgy a lelkületek, mint a valódiak”. Az „összezavarodott” feladatok akkor lettek nyilvánvalóvá, amikor a Nemzeti Tanács, majd a belőle alakult Károlyi-kormány 1918 őszének drámai sodrású napjaiban magára vállalta a független, demokratikus Magyarország megteremtésének feladatát. A probléma megoldásának azonban csak a kezdetét, a könnyebbik részét jelentette, amikor november 16-án kiáltották a köztársaságot. „Annál nehezebbnek bizonyult a nemzeti jellegű feladatok másik része: az ország területi épségének — legalábbis hozzávetőleges — megővése...” Illúzióknak bizonyult Károlyiéknek az évek óta dédelgetett hite, álma, hogy a háború poklát megjárta népek, keresni fogják a békés testvériesülés útjait.

Hattyúdal...

Jászi Oszkár „Keleti Svájc”-konceptója szerte-foszlott. „Decemberben kiderült — írja Litván —, hogy a történelmi Magyarországon olyan ítéletet hajtanak végre, amelyet ki se hirdettek.” A kormányt feloldhatatlan volt a dilemmája: a balszárny által sürgetett demokratizálódási folyamat felkeltette az antant ellenérzését, a „magyar bolsevizmus”-tól való félelmet. A jobboldali miniszterek viszont, személyes kapcsolataikat is felhasználva, úgy próbálták szalonképessé tenni a kormányt a külföld előtt, hogy igyekeztek fékezni a forradalmat, ezzel viszont a kormány elfecsérelte az ország — a népi — bizalmát. Károlyi 1919. március 2-i szatmári beszéde már hattyúdall volt... „... érte meg a világ azt is, hogy ha a párizsi békekonferencia a wilsoni elvek (...) és Magyarország földarabolása mellett döntene, akkor mi, végsőségek esetén még fegyverrel is folszabadítjuk az országot.”

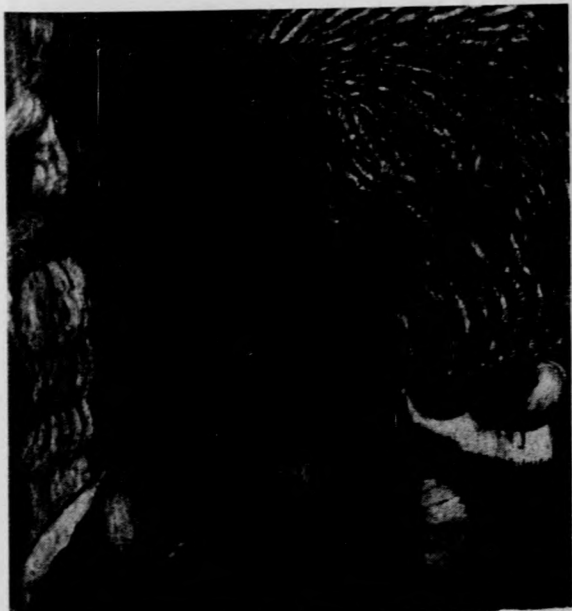
A Vix-jegyzék aztán március 20-án még az addigiakat is megálázóbb feltételeket diktált és „megpecsételt” látszott Magyarország sorsát. Károlyiék levonták a kialakult helyzet konzekvenciáját. „Menekülést egyedül az Internacionálé nyújthat — mondta az elnök — Ha a szocialisták egyedül veszik át a kormányt, új külpolitikai orientációra nyílik lehetőség...”

A Tanácsköztársaság emberfeletti küzdelemben védelmezte az ország függetlenségét, majd a bukása után Horthyék aláírták azt a békeszerződést, amelyet még Masaryk sem talált méltányosnak. Kimondván, hogy „egy demokratikus Magyarország számíthat némi határkorrekcióra a magyarok szlovákiai területén.”

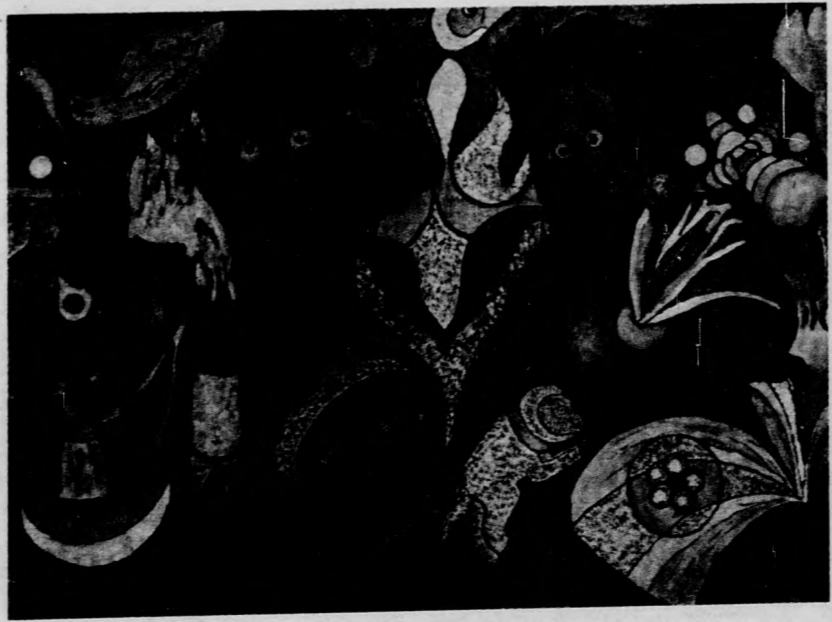
A Misantant éppúgy elnyomta a magyar nemzetiségieket, mint korábban az Osztrák-Magyar Monarchia a saját határai közt élő kisebbségeket. Ezt a békeszerződés utáni első hónapok egyértelműen bizonyították. Jászi Oszkár már 1920-ban — küszködve a „magyar gondolat — szabad gondolat” dilemmájával — leszögezte: „A magyar demokrácia le tudhat mondani a revanche-ról, de arról soha és semmi körülmények között nem mondhat le, hogy elszakított vérei számára ne követelje mindazokat a jogokat és szabadságokat, amelyeket a nemzeti kisebbségek számára követelt a magyar hegemonia idején.”

— teljes —

Önarckép

Gyötrődés

Jó kezdés - idegenben

DVSC-Várpalota 2-1 (2-0)

(Tudósítónktól)

A tavaszi idényt Várpalotán kezdte a DVSC NB II-es labdarúgó-csapata, ahol 1500 érdeklődő előtt, Tapolczay játkvezető bíráskodásával került sor a Bányász elleni bajnoki mérkőzésre.

DVSC: Szabó — Kiss II., Halla, Puskás, Lipók — Menyhárt (Tóth, a 22. percben), Kiss I., Czikora — Timár, Dunai II. (Maczkó, a 63. percben), Fodor. — Várpalota: Bányász: Tormai — Bor, Csapó, Kisbaj, Albu — Czompó, Kun, Szöllösi — Borbély (Bene, a 63. percben), Ladányi, Horváth.

Mindjárt a kezdés után a debreceniek támadtak, s irányították a játékot — a várpalotaiak térfelén folyt a játék. Már a 2. percben megszerezte a vezetést a DVSC: a jobb oldalon vezetett támadást a debreceni csapat. Timár az alapvonalról közepre adta a labdát, melyet Dunai II. az ötösről a kapuba tovitott. 1-0. (Tornai tehetetlen volt a lövéssel szemben.) További DVSC-fölény mutatkozott, és a 8. percben már kettőre nőtt a vendégcsapat góljainak száma. Szabadrúgáshoz jutott a DVSC, Kiss I. kapu elé ivelt labdáját a felütő Kiss II. a hálóba fejelte. 2-0. Később, a 19. percben újabb helyzete akadt a vasutas együttesnek: Timár gyorsan elfutott és a kapu elé rúgott labdáját Fodor az üresen hagyott kapu-

ra lötte, de a befutó Kisbej a gólvonalról kifejelte a labdát a mezőnybe. Húsz percig tartott a DVSC huszáros játéka, ezután a hazaiak kezdeményeztek inkább. A 22. percben Horváth beadását Szabó kiütötte, a labda Borbélyhoz került, ő kapura lött és a labda Szabótól visszavágódott.

Fordulás után a Várpalota mezőnyfőlényben játszott, a DVSC pedig rajtaütésszerű támadásokat vezetett. A 70. percben Horváth jól eltalált labdáját Szabó bravúrral hátrította, négy perc múlva Kiss I. válaszolt, akinek erős lövését öklözéssel mentette a várpalotai kapus. A 75. percben a hazaiak jutottak szabadrúgáshoz, Horváth labdaja egyik debreceni védőt érintve a vasutas csapat kapujába került. 2-1. Az utolsó negyedrőben a Várpalota Bányász kezdeményezett többet, azonban az eredmény már nem változott.

Kezdsnek jó volt, hiszen idegenben mindkét bajnoki pontot megszerezte a DVSC. A debreceni együttes az első húsz percben nagyszerűen játszott, lerohanla ellenfelét és nyolc perc alatt kétgólos vezetésre tett szert. Később a kiesés ellen harcoló hazai együttes birtokolta többet a labdát, azonban csupán javításra futotta erejéből, bár a hajrában több helyzete akadt, mint a DVSC-nek. Kiténtek: Halla, Kiss I., Czikora, Timár, illetve Csapó, Kisbej, Kun és Horváth.

Kiss János fejelte a DVSC második gólját

A labdarúgó NB II. többi eredménye: Vasas Izzó—Szolnoki MTE 1-0 (1-0), Salgótarjáni TC—Eger SE 2-1 (1-1), Kazincbarcikai Végysz—Dorogi AC 2-0 (0-0), Budapesti MTE Kinizsi—Vólán SC 2-1 (1-0), Váci Híradás—Kossuth KFSE 0-0, Békéscsabai TASK—Győri MÁV DAC 2-1 (1-1), Nagykanizsai Olajbányász—NIKE Fűzfői AK 2-1 (2-0), BKV Előre—Szekszárdi Dózsa 2-2 (1-1), Budapesti VSC—Kömlői Bányász 1-0 (1-0).

A LABDARÚGÓ NB II. ÁLLÁSA

1. V. Izzó	21	13	3	5	37-15	29
2. S.-tarján	21	12	4	5	36-20	28
3. K.-barcika	21	10	6	5	39-25	26
4. Eger	21	10	6	5	37-25	26
5. Dorog	21	11	4	6	24-18	26
6. Vólán	21	7	10	4	29-23	24
7. Vác	21	10	4	7	26-23	24
8. BTASK	21	8	7	6	21-22	23
9. DVSC	21	10	3	8	22-26	23
10. SZMTE	21	7	7	7	31-23	21
11. Olajb.	21	8	5	8	30-23	21
12. Kömlő	21	8	5	8	25-25	21
13. Budapesti	21	7	6	8	30-27	20
14. Fűzfő	21	9	2	10	33-38	20
15. KKFSE	21	4	11	6	30-36	19
16. BKV Előre	21	6	6	9	23-30	18
17. BVSC	21	4	8	9	21-30	16
18. MÁV DAC	21	5	3	13	26-43	13
19. Várp.	21	4	3	14	23-46	11
20. Szekszárd	21	3	5	13	20-43	11

Felszabadulási Napló Kupa

A hét végén újabb fordulót rendeztek a labdarúgó Felszabadulási Napló Kupában. A legtöbb együttes számára a bajnoki főpróbát jelentette ez a mérkőzés, hiszen vasárnap már megkezdődnek a tavaszi idény küzdelmei a megyei I. osztályban. A Napló Kupában most másfél hetes szünetet követnek, majd március 2-től csütörtökönként kerül sor a további mérkőzésekre, a döntőt pedig március 30-án vívja a legjobb két együttes.

Vasárnap a Nádudvar és a Balmazújváros idegenben szerezte meg a győzelmet, a gól nélküli döntelennel végződött Bődnőhát—Hajdúnánás összecsapáson pedig az alacsonyabb osztályba játszó hazaiak kerültek a következő fordulóba. A Hajdúbogos mérkőzés nélkül jutott tovább.

Eredmények: Hajdú Vasas—D. Vólán 1-0 (0-0), Nádudvar—Berettyóújfalu 2-1 (0-0), Derecske—Kaba 2-1 (2-1), Bődnőhát—Hajdúnánás 0-0, Balmazújváros—Józsa 5-0 (1-0), Hajdúdorog—DVSC III. 3-2 (1-2), Szerep—Sárrétudvari 3-1 (1-1), Nagyrábé—Kömádi 4-0 (3-0).

Totó-közlemény

A Sportfogadási és Lottóigazgatóság közli, hogy a totó 7. heti szelvényeinek értékelése még tart, így a végleges nyerménylistát csak kedden délelőtt teszik közzé. (MTI)

A telitalálatos totó: 1, 1, 1, x, x, 1, x, 1, 1, 1, x, 1, törölve, 1, 1.

Két döntetlen

A labdarúgó NB III-ban a 21. fordulólval folytatódott a bajnoki küzdelem. Az elmúlt hét végén a DMTE (Debrecenben) és a Hajdúszoboszlói Bocskai (Jászberényben) egyaránt döntetlen eredményt ért el. Az NB III. keleti csoportjában a Szarvas vezeti a mezőnyt 30 ponttal, a DMTE 25 ponttal a hetedik, a Szoboszló pedig 14-gyel a 18. helyet foglalja el a bajnoki táblázaton.

DMTE-MVSC 1-1 (0-0)

A nagyerdei sporttelepen, 2000 érdeklődő előtt, Hartmann játévezető bíráskodásával játszották le a DMTE-Miskolci VSC bajnoki találkozót. A DMTE Magyar G. — Horváth, Csiki, Pistár, Gergely, Magyar A., Tózsér (dr. Kiss), Badi, Szabó A., Homonnai (Vékony), Demkő összeállításban szerepelt.

Kezds után öt percig a DMTE volt főlényben, azután a vendégek adogattak jobban a mezőnyben, de jó ideig egyetlen helyzetet sem tudtak kialakítani a csapatok. Igaz, a „jégpályán” nehezen tudtak megállni a játékosok, rendre elcsúsztak az erugaszkodásoknál, fordulásoknál. A 33. percben Czerva nyolc méterről, a következő percben Egri négy lépérről a kapu mellé küldte a labdát. A 38. percben Fodor fejelte mellé — közelről. Fordulás után Fodor jó helyzetben hibázott, majd Magyar G. bravúrral hátrította szögletre Fodor fejesét. A 70. percben három debreceni szöglet következett, a harmadik után a kapu előtti nagy tömörülésből Szabó A. közel-

ról a hálóba fejelte a labdát. 1-0. Kezds után, még ugyanebben a percben Törökhez került a labda, aki cselezésekre vállalkozott, sikerült kiugrania a hazai védők közt, és a kifutó Magyar G. mellett a bal alsó sarokba helyezte a labdát. 1-1. A hátralevő időben mindkét oldalon egy-egy helyzet adódott: a 86. percben Lipták 13 méterről mellé lött, két perc múlva Pistár 17 méterről a bal kapufa mellé rúgta a labdát.

A DMTE csak a mérkőzés egyes részeiben nyújtott elfogadható teljesítményt, akkor, amikor lapos, pontos adogatásokkal igyekezett megközelíteni az ellenfél kapuját. A miskolciak már a találkozó elejétől a fentebb írt játékmódot folytatták. Egyébként a jeges, igen csúszós talaj befolyásolta a játékosok színvonalát. A látottak szerint igazságos pontozkodás történt. Kiténtek: Magyar G., Gergely, Magyar A., Szabó A., illetve Serfőző, Leiszt (5), Lipták (7) és Fodor (10).

Magyar Gábor (DMTE) bravúrral hátrította szögletre Fodor (10) fejesét (Kalmár István felvétele)

Lehel SC—H. Bocskai 0-0

Jászberényben, 1000 néző előtt, Sütő játévezető bíráskodásával zajlott le a Jászberényi Lehel—Hajdúszoboszlói Bocskai bajnoki összecsapás. Hajdúszoboszló: Szöllösi — Szigeti, Király, Csathó, Kántor, Kuki, Mezei L., Ács, Kálmán, Bodonyi, Garabuczi (Szabó L.).

Jól előkészített pályán került sor az NB III-as bajnoki mérkőzésre. Az első félidőben a hazaiak mezőnyfőlényben játszottak. A 24. percben egy szöglet után Lukács a ötösről a jobb kapufa mellé helyezte a labdát, a 35. percben Hajdú húsz méterről rúgott szabadtól, és a labda hajszálnival kerülte el a bal felső sarokt. Fordu-

lás után már a szoboszlóiaknak is akadtak helyzeteik. A 60. percben Kuki 16 méterről küldött bombáját a kapus csak bravúrral tudta szögletre hátrítani. A 71. percben Kálmán már csak a kapussal állt szemben, de addig forgolódott, míg szerelték. A 89. percben Bodonyi kitört a balösszekötő helyén, de hat méterről ballal a léc fölé lött, óriási helyzetből.

Jó iramú, küzdelmes mérkőzést vívott a két csapat. A lelkesen játszó Hajdúszoboszlói Bocskai játékosai megérdemelten hozták el idegenből az egyik bajnoki pontot. Jók: Sárközi, Postás, Lukács, Hajdú, illetve Csathó, Szigeti, Király és Kuki.

A labdarúgó NB III. keleti csoportjának többi eredménye: Szarvasi Főiskola Spartacus—Szegedi Dózsa 4-2 (1-0), Ózdi Kohász—HÓD-GÉP Metronid SE 1-1 (1-1), Nyíregyházi Vasutas Spartacus SC—Kisvárdai SE 1-1 (0-0), Honvéd Szabó Lajos SE—Borsodi Bányász 1-0 (0-0), Leninvárosi MTK—Szolnoki MÁV 2-2 (1-1), Recski Ércbányász—Salgótarjáni Sífűveggyár 2-0 (1-0), Honvéd Papp József SE—Sátoraljaújhegyi Spartacus MEDOSZ MÁV 4-0 (1-0), Gyulai SE—Szegedi VSE 2-1 (1-0).

A LABDARÚGÓ NB III. KELETI CSOPORTJÁNAK ÁLLÁSA

1. Szarvas	21	14	2	5	47-26	30
2. Ózd	21	10	8	3	40-16	28
3. MVSC	21	12	2	7	33-29	26
4. Nyíregyh.	21	8	10	3	20-10	26
5. Papp SE	21	9	7	5	39-25	25
6. Sz. Dózsa	21	9	7	5	40-30	25
7. DMTE	21	10	5	6	31-25	25
8. Szabó SE	21	10	3	8	36-27	23
9. Leninv.	21	9	5	7	35-28	23
10. Gyula	21	5	7	9	25-29	23
11. H.MSE	21	6	8	7	31-32	20
12. SZMAV	21	6	8	7	36-45	20
13. Lehel	21	8	4	9	30-40	20
14. Kisvárdai	21	6	6	9	29-39	18
15. S.-újhegy	21	5	7	9	25-38	17
16. Borsodi B.	21	6	5	10	30-45	17
17. Recsk	21	5	6	10	25-36	16
18. H.-szob.	21	3	8	10	23-37	14
19. SZVSE	21	2	9	10	14-29	13
20. Salg. Sík.	21	3	5	13	18-43	11

DEAC—SZVSE, szemben a DEAC versenyzői (Fotó: Kalmár István)

Sakk: Győztek a debreceniek

Vasárnap játszották le a sakk OB II második fordulójának mérkőzéseit. A debreceni csapatok folytatták jó szereplésüket, a DEAC és a D. Spartacus is biztosan győzött.

DEAC—Szegedi VSE 8,5:4,5 (1). A Debrecenben lejtáított mérkőzésen a DEAC versenyzői közül Bánfalvi, Csarkó, Forgács, dr. Pálly, Nagy I. és Domokos győzött, dr. Kovács, Jánoska, Kun, Kovács I. és Ifj. Kántor döntelent ért el, Kálmán és dr. Kántor vereséget szenvedett, Szilasi

játszmája döntetlen színezetű állásban függőben maradt. D. Spartacus—DVTK 8,5:5,5. Diósgyőri lejtáított bajnoki mérkőzés. A D. Spartacus, Jevőnyi, Balogh S., Halász, Jevőnyi Boguszlavskij, Jurij Boguszlavskij, Szóke és Garami győzött, Filep, Bíró és Lindi döntelent ért el, míg Kovács L., Aranyász, Szilágyi S. és Pál vereséget szenvedett.

Bodó ifjúsági fedett pályás bajnok

Befejezéséhez közeledik az atléták fedett pályás versenyidénye — a téli terevadások zárásaként szombaton és vasárnap az ifjúságiak, ma és szerdán a felnőttek országos fedett pályás bajnokságát rendezi az Olimpiai Csarnokban a Magyar Atlétikai Szövetség.

Az ifjúsági atléták kénápas küzdelmében Bodó Béla, a DMTE fiatal sportolója szerzett aranyérmel: Vojtha László tanítványa a 60 m gátfutásban 8.17-es idővel ideigleglegesen legjobbat futva előzte meg vetélytársait. A 3000 m síkfutásban Ádám (DMTE) negyediknek ért célba 8:43.7 perces eredménnyel.

A szófiai nemzetközi kardvívó versenyen a belorusz válogatot megszerte meg a győzelmet. Magyarország, az NDK, Lengyelország, Bulgária és Franciaország előtt.

Külföldi labdarúgó-bajnokságok: Olaszország: Juventus 28, Milan 23, Lanerossi 23, Torino 23, Inter 22, Napoli 20, Perugia 20. — NSZK: Köln 36, Mönchengladbach 32, Hertha 32, Düsseldorf 30 pont.

A labdarúgó NB I. góllövő listájának élcsoportja: 13 gólos: Tieber (VIDEOTON), 12 gólos: Kozma (Bp. Honvéd), Fazekas és Nagy L. (mindkettő U. Dózsa). 11 gólos: Szokolai (FTC). 10 gólos: Törőcsik (U. Dózsa), Várad (Vasas) és Szabó (VIDEOTON).

Portis Lajos (MTK-VM), Ribli Zoltán (KGM Vasas), Sax Gyula (BSVC), Portis Ferenc (Zalaegerszeg), Lengyel Levente (MTK-VM) és Adorján András (MTK-VM) képviseli a magyar sakkot a következő férfi egyéni világbajnoki küzdelemsorozatban ma, kedden játszzák a Vasas—Ferencváros mérkőzést.

Sippal a Mundiálon Palotai is VB-játévezető

A Nemzetközi Labdarúgó Szövetség Zürichben tartott ülése után nyilvánosságra hozta az argentinai világbajnokság mérkőzéseinek vezetésére kijelölt harmincöt bíró névsorát. A világbajnokságon részt vevő valamennyi ország egy-egy játévezetőt delegál, tizenöt további bíró mentiságokból érkezik Argentínába, a rendezők pedig további három bírót képviseltek magukat, ők azonban csak partjelzőként működnek majd közre a mérkőzéseken. Az egyes találkozók bíráit május 30-án Buenos Airesben jelöli ki a FIFA játévezetői bizottsága.

A teljes névsor. **Argentina:** Angel Coerezza, valamint partjelzőként Miguel Comesana, Arturo Ithurralde és Luis Pesarino. **Ausztria:** Erich Linemay. **Brazília:** Arnaldo Coelho. **Belgium:** Francisco Rion.

Kanada: Werner Winsemann. **Chile:** Juan Silvagno. **Anglia:** Patrick Partridge. **Etiópia:** Gebreyesus Tesfaye. **Franciaország:** Robert Wurtz. **NDK:** Adolf Prokop. **NSZK:** Ferdinand Biwesi. **Magyarország:** Palotai Károly. **Irán:** Jafar Namdar. **Izrael:** Abraham Klein. **Olaszország:** Sergio Gonella. **Mexikó:** Alfonso Archundia Gonzales. **Hollandia:** Charles Corver. **Peru:** Cesar Oroso. **Lengyelország:** Alojzy Jarguz. **Portugália:** Antonio Jose da Silva Garrido. **Románia:** Nicolas Rainea. **Skócia:** John Gordon. **Senegál:** Youssoupha N'Diaye. **Spanyolország:** Franco Martinez. **Svédország:** Ulf Eriksson. **Svájc:** Jean Dubach. **Szírja:** Farouk Bouzo. **Tunézia:** Hedi Seoudi. **Uruguay:** Ramon Barreto Ruiz. **Szovjetunió:** Anatolij Ivanov. **Wales:** Clive Thomas. **Jugoszlávia:** Dusan Maksimovic.

SOROKBAN

Az angolai Hincleyben a magyar női tornászválogatot 372.20:356.95 arányú győzelmet aratott Nagy-Britannia ellen. Az egyéni összetett versenyben: 1. Kanyó, 2. Egervári, 3. Kalmár, 4. Újsegdi.

Felmérő versenyt rendezett a Magyar Kerékpáros Szövetség az M-3-as autópályán. Az ifjúságiak 10 kilométeres viadalán László (DVSC) 14:35-ös idővel második, klubtársa, Jenet 14:53-mal harmadik helyen végzett. A felnőttek mezőnyében Botos (DVSC) 35:45 perc alatt teljesítette a 20 kilométeres távot, a hatodik lett.

Magyarországi vendégcsapatra érkezett a VSZ Kosice jégkoronggyűlése. A több válogatotat felvonultató szlovák csapat ma és szerdán a Ferencváros, csütörtökön a magyar válogatot ellen mérkőzik, mindhárom alkalommal a Kisstadionban.

Ismét az Egyesült Államokban versenyez Taróczy Balázs. A magyar teniszese a héten Ocean Cityben lép pályára nemzetközi versenyen.

A DPA nyugatnémet hírügynökség 100 nappal az argentinai labdarúgó-világbajnokság nyitányára előtt jeles NSZK-beli sportolókat szoláltatott meg arra vonatkozólag, hogy véleményük szerint ki nyeri a világbajnokságot. A válaszok egyöntetűek: az NSZK megvédte világbajnoki címét!

Belgrádban, az Aranykesztyű nemzetközi öklívívótorna döntőjében Juhász aranyérmel, Orbán és Pálfalvi második helyezést szereztek.

Szerdán délután a szegedi városi sportcsarnokban rendezik a Sz. Vólán—Anila Lózd férfi kézilabda KEK-mérkőzést. A visszavágóra Lengyelországban kerül sor.

Befejezte pályafutását Vlagyimir Muntjan, a Dinamo Kijev 32 esztendőss válogatotat labdarúgója. Az egykori Super Kupa győztes ukrán játékosai közül Matvijenko, Troskin és Kuznyecov új egyesületet választott.

Hétfőn hazaérkezett a magyar sportvezetők küldöttsége, amely dr. Beckl Sándor államtitkárnak, az OTSH elnökének vezetésével hivatalos látogatást tett Finnországban.

